

4. Коломієць Г. М. Спряження невизначеності господарської системи та її реформування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук
5. Литвиненко Т. М. Невизначеність ринкового середовища та шляхи її локалізації / Т. М. Литвиненко // Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць КНУ ім. Т. Г. Шевченка. — 2009. — Вип. 19. — С. 46 — 55. — С. 48.
6. Макаркина Г. В. Модель оптимізації розвитку економіки індустріального регіону в умовах невизначеності інформації // Економіка і прогнозування. — № 4.—2008. — С. 139—151.
7. Найт Ф. Н. Риск, неопределенность и прибыль.—М.: ИНФРА-М, 2007. — 486 с.
8. Недосекин А. О. Методологические основы моделирования финансовой деятельности с использованием нечетко-множественных описаний: дис. доктора екон. наук: 08.00.13 / Недосекин А. О. — Санкт-Петербург, 2003. — 280 с.
9. Сафиуллина Р. Т. Неопределенность как значимый фактор экономических отношений // Проблемы современной экономики. — № 3. (27). — 2008 — С. 159—162.

Н. В. Проскурніна, аспірант кафедри економіки
та оцінки майна підприємств.
ДВНЗ «Харківський національний економічний університет»,
пр. Леніна 9а, ауд., м. Харків, Україна, 61001,
e-mail: fedorproskurnin@rambler.ru

ЛОГІКА ОЦІНЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Зовнішньоекономічна діяльність є важливим напрямом підвищення ефективності роботи підприємства та його розвитку. Визначення цих напрямів у зовнішньоекономічній діяльності підприємств неможливе без відповідного економічного аналізу та оцінювання її стану. Все це передбачається контролінгом ЗЕДП.

Комплексна система оцінювання та аналізу ЗЕДП передбачає дослідження способів формування інформаційних потоків окремих елементів зовнішньоекономічної діяльності підприємства в єдине ціле і впливу процесів функціонування системи ЗЕД у цілому на окремі її елементи [1].

Оцінка зовнішньоекономічної діяльності підприємства стає комплексною, якщо в ході аналізу ЗЕД охоплені всі сторони й елементи у взаємодії. Наприклад, не можна дати оцінку ефективності зовнішньоекономічної операції без обліку фінансового положення підприємства в цілому.

Комплексна система оцінювання ЗЕД підприємства оперує різними підконтрольними показниками, які можуть бути представлені у формі абсолютних або відносних величин.

До абсолютних показників відносяться обсяг експорту/імпорту, обсяг накладних витрат на експорт/імпорт, середній залишок коштів, кількість і сума отриманих реклаमाцій та кількість задоволених рекламацій. Абсолютні показники характеризують розміри (обсяги) економічних явищ. Ці показники варто обчислювати, коли проводиться оцінювання діяльності кількох підприємств, тому що вони дають змогу лише ранжувати підприємства ЗЕД за цими показниками. Їх порівняння неможливо через те, що всі підприємства є різними [2].

Зробити порівняння з іншими показниками дають змогу відносні величини, які є взаємопов'язаними і взаємообумовленими. До відносних показників належать індекси, коефіцієнти, показники структури та ефективності. Вони визначаються, як частка від ділення двох абсолютних показників, наприклад коефіцієнт виконання зобов'язань з експорту товарів та індекс вартості:

$$K_{\text{вик...}} = \frac{\sum_{i=1}^n Q_{\phi} \cdot P_n}{\sum_{i=1}^n Q_n \cdot P_n},$$

$$I_{\text{варт.}} = \frac{\sum_{i=1}^n Q_{i1} \cdot P_{i1}}{\sum_{i=1}^n Q_{i0} \cdot P_{i0}},$$

де Q_{ϕ} і P_n — вартість експорту i -го товару в звітному періоді перерахована за плановими цінами;

Q_n і P_n — планова вартість експорту i -го товару;
 n — кількість товарів.

де Q_{i1} і P_{i1} — відповідно ціни і кількість експорту i -го товару у звітному періоді;

Q_{i0} і P_{i0} — відповідно ціни і кількість експорту i -го товару у звітному періоді;

n — окремі види товарів від 1 до n .

Для комплексного оцінювання підконтрольних показників зовнішньоекономічної діяльності підприємства використовуються дані бухгалтерського і оперативного обліку і звітності й інші джерела інформації.

Узагальнення наукових джерел та практичного досвіду зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств спонукали до виділення таких етапів комплексного оцінювання ЗЕДП:

1) аналіз рівня, і якості виконання підприємством зобов'язань за контрактами з іноземними партнерами;

- 2) оцінка конкурентоспроможності підприємства;
 - 3) аналіз динаміки (розвитку) ЗЕДП;
 - 4) оцінювання раціональності використання засобів, залучених для виконання зобов'язань за контрактами — центральна, найбільш складна задача аналізу;
 - 5) оцінка фінансових результатів ЗЕДП за допомогою показників ефекту експорту та імпорту зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
 - 6) характеристика фінансового положення, платоспроможності і рентабельності підприємства [3].
- Здійснення запропонованих етапів для дає можливість отримати об'єктивні результати для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, забезпечити високу конкурентоспроможність підприємств ЗЕД, підвищити прибутковість та гнучкість підприємства в короткостроковому і довгостроковому періодах на основі виявлених резервів підприємства ЗЕД, що в свою чергу забезпечить підприємству отримання додаткового прибутку, який можна спрямувати на подальший розвиток його діяльності.

Література

1. Комплексный экономический анализ предприятия / Под ред. Н. В. Войтоловского, А. П. Калининой, И. П. Мазуровой. — СПб.: Питер, 2009. — 576 с.
2. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. — А. М. Віневич, О. В. Максимець: Навчальний посібник. — 2-ге видання, перероб. та доповн. К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2009. — 216 с.
3. Маслак О. О., Жежуха В. Й. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. — Львів: Новий Світ — 2000, 2010. — 310 с.

М. О. Романенко, асистент кафедри економіки підприємства та економічної теорії,
Вінницький державний педагогічний
університет ім. Михайла Коцюбинського,
вул. Острозького, 32, ауд. 519, м. Вінниця, Україна, 21100,
e-mail: marijaromanenko@rambler.ru

ОРГАНІЗАЦІЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Система управління ризиками діяльності персоналу підприємства незалежно від виду діяльності, форми власності та інших особливостей підприємства повинна складатися з двох підсистем: